

ABA
KANO
WICZ
WINNI

AND OTHERS

CENTRUM
SZTUKI
WSPÓŁCZESNEJ
ZNAKI CZASU

Józef Łukomski, *Hominem Quero*, 1972, technika własna / mixed media, widok ekspozycji / exhibition view
Kolekcja Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku / Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko

Magdalena Abakanowicz, *Mutant siedzący* / *Seated Mutant*, 1996, burlap
Kolekcja Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku / Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko

ABAKANOWICZ I INNI

Rzeźby z kolekcji Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na 40-lecie CRP

Magdalena Abakanowicz jest ikoną polskiej sztuki współczesnej, artystką o najwyższej międzynarodowej renomie od lat 60. XX w. do dzisiaj. Sławę i uznanie zdobyła jako tkaczka, autorka przełomowych „abakanów”, które odmieniły światową sztukę włókna, zbliżając ją do rzeźby. I tą drogą – w kierunku klasycznej rzeźby – szła Abakanowicz przez następne dekady. Grand Prix Biennale São Paulo oraz udział w niemal wszystkich najważniejszych międzynarodowych biennale na świecie ugruntowały jej pozycję najbardziej rozpoznawalnej polskiej artystki. Za powodzeniem u publiczności i krytyki przyszło powodzenie na rynku sztuki. Magdalena Abakanowicz współpracowała ze słynną Marlborough Gallery w Londynie i Nowym Jorku oraz innymi renomowanymi galeriami, co zaowocowało licznymi zakupami i zamówieniami publicznymi. Dziś jej prace znajdują się w kolekcjach najważniejszych muzeów sztuki na świecie z nowojorskim MoMA na czele, a grupy jej rzeźb zdobią m.in. park Agora w Chicago i park Cytadela w Poznaniu. Abakanowicz nie zapomniała o kraju – jedną z najlepszych kolekcji jej prac posiada Muzeum Narodowe we Wrocławiu, ale także Centrum Rzeźby w Orońsku. I z tej kolekcji pochodzą *Mutanty*, prezentowane na niniejszej wystawie.

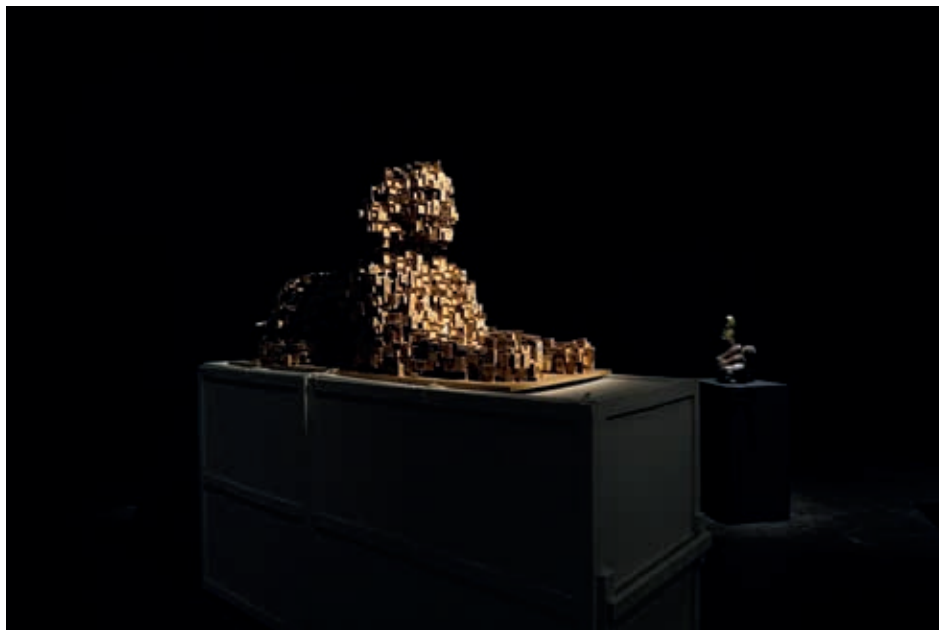
Ale polska rzeźba współczesna – na najwyższym poziomie artystycznym, uniwersalna, bogata i różnorodna, znana w kraju, ale i za granicą – to nie tylko twórczość Magdaleny Abakanowicz. Owszem, stanowi ona pewien wzorzec i punkt odniesienia, zwłaszcza jeśli chodzi o znaczenie międzynarodowe, ale przynajmniej od lat 70., a najszerzej 80. pojawiło się w kraju grono bardzo oryginalnych i niezwykle wartościowych młodszych artystów. To oni rozwijali wątki poruszane niegdyś przez Abakanowicz, takie jak rozważania o kondycji człowieka, jego więziach ze światem zwierzęcym i przyrodą, ale podążali również w innych kierunkach: ku problemom społecznym, politycznym, bliższym im samym i odbiorcom ich dzieł.

Wystawa w CSW prezentuje klasyczne rzeźby Magdaleny Abakanowicz w towarzystwie prac artystów, którzy jak na przykład Józef Łukomski, podejmowali podobne tematy i stosowali zbliżoną technikę wykonania rzeźb, ale na skutek różnych okoliczności nie mieli okazji rozwijania swojej kariery, pozostając dziś w mrokach zapomnienia. Niesłusznie, więc z tym większą radością ich przypominamy, czerpiąc z bogatych zasobów kolekcji orońskiej.

Jednak najliczniej reprezentowani są na wystawie artyści debiutujący w dramatycznym dla kraju okresie lat 80., zapoczątkowanym euforią Sierpnia 1980 i Solidarności, zgaszoną brutalnie wprowadzeniem stanu wojennego i głębokim kryzysem gospodarczym. Później, już w latach 90., artyści

ci próbowali swoich sił w nowej rzeczywistości drapieżnego kapitalizmu i nieźle sobie poradzili. Lata 80. to domena grup artystycznych, takich jak Neue Bieriemiennost z Mirosławem Bałką (prezentujemy jedną z jego mniej znanych prac z kolekcji CSW), Mirosławem Filonikiem i Markiem Kijewskim. Dzieła tego ostatniego w tandemie Kijewski/Kocur stanowią ważną część ekspozycji ze względu na swoją efemeryczną formę i przekaz. Istotne są także prace przedstawiciela drugiej najważniejszej grupy rzeźbiarskiej lat 80. – Koła Klipsa z Poznania, Krzysztofa Markowskiego oraz instalacja związanego z Klipsem Piotra Kurki. *Łódź* Markowskiego można potraktować jako symbol sztuki lat 80., której na skutek ograniczeń stanu wojennego nie udało się dotrzeć do odbiorców międzynarodowych.

Panoramę dokonań Nowej ekspresji – bo takim terminem została ochrzczona niezależna sztuka lat 80. w Polsce – dopełnia twórczość dwóch artystów, którzy wybrali drogę samodzielną, poza wszelkimi grupami. To Grzegorz Klaman z Gdańska, którego dwie duże prace z różnych okresów twórczości są obecne w CSW, oraz Krzysztof M. Bednarski z Warszawy i Rzymu. Mamy to wielkie szczęście, że pokazujemy jego *Sfinksa* z pudełek po zapalniczkach, towaru reglamentowanego w stanie wojennym, znanego m.in. z wystawy *Ekspresja lat 80-tych* w BWA w Sopocie (1986), stanowiącej jedną z pierwszych manifestacji Nowej ekspresji.

Krzysztof M. Bednarski, *Sfinks / Sphinx*, 1982, pudełka po zapalniczkach, technika własna / matchboxes, mixed media, Kolekcja Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku / Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko

Zarówno Klaman, jak i Bednarski aktywnie rozwijali swoją twórczość w latach 90., gdy rodziła się tzw. sztuka krytyczna, aktywni są również w pierwszych dekadach XXI w. Pokazujemy także miniaturową rzeźbę jednego z koryfeuszów sztuki krytycznej, Pawła Althamera, jak również prace artystów, którzy twórczo rozwinęli idee artystycznego krytycyzmu – Roberta Rumasa, Doroty Nieznalskiej i duetu Leszka Golca i Tatiany Czekalskiej.

Abakanowicz i inni to wystawa bez jednej spajającej wszystkie prace tezy, tematu, diagnozy – to wystawa wspaniałych rzeźb, dzieł uniwersalnych, przemawiających do odbiorcy przede wszystkim swoimi walorami artystycznymi i głęboko humanistyczną tematyką. To panorama polskiej rzeźby współczesnej w zestawie pochodzącym z jednej z najważniejszych w kraju kolekcji – Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, obchodzącego w tym roku okrągłą, czterdziestą rocznicę powstania.

Gdyby jednak pokusić się o próbę wyjaśnienia wyboru artystów i prac, można by wskazać na jeden trop. Na wystawie znajdują się prace artystki, którą docenił cały świat artystyczny, artystki bardzo wybitnej, światowego formatu, uniwersalnej. To idealny przykład tego, „jak zwyciężać mamy”. Abakanowicz zyskiwała wsparcie ze strony państwa w latach 60.–80., co nie dziwi, zważywszy na jej talent i wartość artystyczną dzieł. Pozwoliło jej to zaistnieć na światowym rynku sztuki, ale nie była to pozycja trwała, gdyż opierała się na promocji i była zależna od koniunktury politycznej w kraju. Artystka nie chciała jednak emigrować, co znacznie przyczyniłoby się do wzmocnienia jej międzynarodowej pozycji. Z drugiej jednak strony krajowe wsparcie państwowe zaczęło być przeszkodą w rozwoju jej kariery. Również postawa artystki wobec władz PRL stała się bardziej krytyczna. Na szczęście Marlborough Gallery dbała o interesy rzeźbiarki i przede wszystkim własne. Przykład Magdaleny Abakanowicz to w perspektywie ostatnich dekad przykład jednostkowy, przynajmniej w zakresie rzeźby. Na szczęście jednak sytuacja w ostatnich 20 latach bardzo się zmieniła. Obserwujemy dziś kariery takich artystów, jak Mirosław Bałka czy Monika Sosnowska, kariery międzynarodowe, właściwie poza kontekstem „polskich niemożności” czy „niesprzyjających okoliczności historyczno-politycznych”. To kariery „czyste”, można by powiedzieć, co brzmi dobrze, lub „czysto rynkowe”, ale nie w sensie „komercyjne”, bo akurat w odniesieniu do tych twórców takie określenie jest całkowicie nie na miejscu. „Czysto rynkowe” znaczy bardziej: pozbawione domieszek wsparcia państwowego, promocyjnego itp. „Czysto rynkowe” to sytuacja, w której rolę odgrywa tylko jakość artystyczna i kalkulacja galerii, czy ta konkretna propozycja zainteresuje potencjalnych kupców. Jeśli tak, to rozpoczyna się cały proces organizacji wystawy, promocji, sprzedaży dzieł. I tyle, choć to bardzo skomplikowany i pracochłonny proces. I niewielkie znaczenie ma to, czy to artysta z Polski czy Tajwanu.

W ostatnich latach polska sztuka „znormalniała”, czyli, choćby w przypadku kilku artystów, stała się częścią światowego obiegu sztuki na całkowicie równorzędnych, normalnych warunkach. Bez zbędnych „podpórek” ze strony państwa czy instytucji rządowych. To chyba największy sukces i nadzieja, że za tymi prekursorami obecności polskiej sztuki na świecie pójda inni. Pójda.

ABAKANOWICZ AND OTHERS

Sculptures from the Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko Celebrating the 40th anniversary of the CPS

An icon of Polish contemporary art, Magdalena Abakanowicz enjoyed huge international renown from the 1960s, and her creative output is still held in the highest regard. Her woven works, called Abakans, earned her fame and wide acclaim, revealing a new facet to international fibre art and locating it closer to sculpture. This road – leading to classical sculpture – was followed by Abakanowicz throughout the next decades. The first prize at the São Paulo Biennial, as well as participation in major international biennials across the world, lent even more weight to her status as a renowned Polish artist. Popularity with the public and critics soon bred success on the art market. Magdalena Abakanowicz collaborated with the famous Marlborough Galleries in London and New York, as well as other prestigious venues that sold many of her works and prompted public commissions. Today, her works can be seen in the world's leading art museums, including New York's MoMA, while her sculptural installations are found, for instance, in Grand Park in Chicago and Cytadela Park in Poznań. Abakanowicz did not forget her home country – one of the best collections of her creative output remains in the possession of the National Museum in Wrocław, but the Centre of Polish Sculpture in Orońsko also boasts one. And it is the latter that *Mutants*, displayed at this show, comes from.

Still, contemporary Polish sculpture – artistically splendid, universal, rich and variegated, known at home and abroad – is by no means restricted to Magdalena Abakanowicz's oeuvre. While it undeniably continues to represent a model and a reference point, especially in an international context, a group of highly original and talented younger artists emerged on the Polish art scene in the 1970s and, for the most part, the 1980s. They picked up the subjects once addressed by Abakanowicz, including the human condition or the relationships between humans and other living beings, but also explored new issues – social and political, of greater relevance to themselves and their viewers.

The exhibition held at CoCA presents classic works by Magdalena Abakanowicz along with pieces created by artists who, like Józef Łukomski, examined similar themes and applied similar sculpting techniques, but were unable for a variety of reasons to pursue their careers and faded into oblivion. Unjustly so, and it is therefore so much more satisfying for us to allow their creative output to be seen again, to pull it out of the vast Orońsko collection.

However, the largest part of the show is devoted to artists who embarked on their careers in the 1980s, a dramatic period inaugurated by the euphoria of August 1980 and Solidarity, and brutally stifled by the introduction of martial law and the severe economic crisis. Later on, in the 1990s,

these artists ventured out to cope in a new world of predatory capitalism, and they were successful. The 1980s were dominated by art groups, such as *Neue Bieriemniennost* started by Mirosław Bałka (one of his lesser-known works from the CoCA Collection is on show), Mirosław Filonik and Marek Kijewski. With their ephemeral form and message, works produced by the last as part of the Kijewski/Kocur artist duo represent an important part of the show. Also of significance are the pieces created by Krzysztof Markowski, a member of another major group of sculptors in the 1980s – *Koło Klipsa* from Poznań, as well as the installation of Piotr Kurka, an artist connected with the same group. Markowski's *Boat* can be viewed as a symbol of 1980s art prevented by martial law from reaching international audiences.

The panorama of New Expression – as independent Polish art of the 1980s was called – also features works of two artists who chose to tread a path of their own, rather than joining any art groups: Grzegorz Klaman from Gdańsk, with two large pieces made in different periods on display at CoCA, and Krzysztof M. Bednarski from Warsaw and Rome. We are extremely happy to present his Sphinx made of matchboxes which were rationed under martial law, shown for instance at the exhibition *Ekspresja lat 80-tych* at the BWA in Sopot (1986), one of the first shows of NewExpression.

Both Klaman and Bednarski actively pursued their work in the 1990s when so-called critical art was taking shape; they have also been active in the first decades of the 21st century. Also present at the show is a miniature sculpture by Paweł Althamer, one of the leading figures in critical art, as well as works of other artists who have contributed substantially to this trend – Robert Rumas, Dorota Nieznalska and the duo of Leszek Golec and Tatiana Czekalska.

Abakanowicz and Others has no one unifying message, thread or diagnosis running through it – it is a show of magnificent sculptures, universal works affecting the viewers chiefly with their artistic values and deeply humanist subjects. It offers an overall picture of contemporary Polish sculpture, presenting a set of works from one of Poland's most important collections – assembled by the Centre of Polish Sculpture in Orońsko, celebrating its 40th anniversary this year.

Should one still like to cast some light on the choice of artists and artworks, there is one thing to point at. The exhibition puts on show works by an artist who met with acclaim from the entire art world, a highly distinguished, world-class, universal artist. A prime example of how to notch up success. Abakanowicz received support from the state in the 1960s–80s, not surprisingly though, considering her outstanding talent and the considerable artistic merit of her creative output. Thus she was able to launch an international career, but her position depended upon promotion and political situation at home. Not wishing to leave the country, the artist lessened her chance of gaining an eminent position on the international art scene. On the other hand, state support began to hamper the progression of her career. Her attitude towards the authorities of the Polish People's Republic grew increasingly critical. It was fortunate that Marlborough Gallery was there to guard the sculptor's interests and, primarily, its own.

Magdalena Abakanowicz's case is, in the perspective of the last decades, singular, at least when it comes to sculpture. The situation has opportunely changed in the last twenty years. We are now observing careers of such artists as Mirosław Bałka or Monika Sosnowska – international careers outside the context of 'Polish impossibilities' or 'unfavourable historical-political conditions'. Theirs are 'pure' careers, one could say, and that sounds fine, or 'purely market-related careers' but then not 'commercial' because, in the case of these artists, the term is radically out of place. 'Purely market-related' means much more: free from any traces of state support – promotional, etc. 'Purely market-related' implies that artistic quality is at work here, as well as reckonings of art galleries as to what may capture the attention of potential buyers. If they consider something worthwhile, the whole process of organising and promoting a show and selling artworks is set in motion. And that is it even if this process is extremely complicated and toilsome. And it hardly matters whether the artist comes from Poland or Taiwan.

In the last years, Polish art got 'normal', or – at least in some cases – became part of the world art market on equal, normal terms. Without any unnecessary 'props' supplied by the state or governmental institutions. This is possibly the biggest success raising hopes that these precursors of the presence of Polish art across the world will be followed by others. It will.

Grzegorz Klaman, *Patrzący / Looker*, 1986, drewno malowane, stal / painted wood, steel
Kolekcja Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku / Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko

MAGDALENA ABAKANOWICZ

Ur. 1930 w Falentach pod Warszawą, zm. 2017 w Warszawie.

Artystka włókna, rzeźbiarka, malarka, rysownicza, twórczyni instalacji, pedagog, a w młodości także lekkoatletka z dużymi osiągnięciami.

Studiowała w latach 1950–54 w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, a później w sopockiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku). Od 1965 była wykładowczynią (od 1979 profesorką) Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu (dziś Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu). Wykładała także na najbardziej renomowanych uczelniach amerykańskich: w Los Angeles, Berkeley, Bostonie, Nowym Jorku, San Diego, a także w Sydney i Tokio. Jej prace są obecne w większości znaczących muzeów na świecie. W Polsce największy zespół jej dzieł znajduje się w Muzeum Narodowym we Wrocławiu i wciąż jest wzbogacany.

Zasłynęła monumentalnymi formami tkackimi, które zyskały miano „abakanów”. Wyjątkowość tych form polegała na tym, że artystka, wykorzystując tkaninę, tworzyła w istocie formy rzeźbiarskie. Stąd naturalny w jej twórczości wydał się kierunek w tę stronę: rzeźby. Początkowo były to formy nadal wykorzystujące tkaninę, wzmocnioną żywicami syntetycznymi. W tej technice powstały serie prac z lat 70. i 80. – najważniejsze z nich to cykl *Plecy* w różnych układach i zestawieniach. Następnym krokiem w kierunku czystej rzeźby były prace odlewane w żeliwie, a wśród nich dwie monumentalne realizacje: *Agora* w Grand Park w Chicago z 2011 oraz właściwie bliźniaczy zespół rzeźb w parku Cytadela w Poznaniu. W ostatnim okresie swojej twórczości artystka zwróciła się ku nowemu materiałowi rzeźbiarskiemu – stali nierdzewnej. W tej technice powstały między innymi *Rycerze Okrągłego Stołu* i *Mutanty* (2000).

Mówiła o ciągłych poszukiwaniach w sferze technik rzeźbiarskich: „Będę zapewne zawsze porzucała jedne techniki i materiały na rzecz drugich, nie porzucając jednak wątku wypowiedzi. Najciekawiej jest posługiwać się techniką, której się jeszcze nie zna, i budować formy, których się nie zna” (wypowiedź z 1975).

Artystka równolegle tworzyła rysunki i obrazy.

Born in 1930, Falenty near Warsaw; dec. 2017, Warsaw.

A fabric artist, sculptor, painter, draughtswoman, installation artist and teacher, as well as a gifted athlete in her youth.

In 1950–54, she studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw, and then at the State College of Visual Arts (now the Academy of Fine Arts in Gdańsk). From 1965 she taught (from 1979 as a professor) at the State College of Visual Arts in Poznań (now University of the Arts Poznań). She also lectured at principal colleges across the United States – in Los Angeles, Berkeley, Boston, New York and San Diego, as well as in Sydney and Tokyo. Her works are owned by the most prestigious museums worldwide. In Poland, the greatest – and still increasing – collection of her pieces is found at the National Museum in Wrocław.

She won renown with monumental woven works, known as *Abakans*. Their uniqueness came from the fact that the artist used fabric as a sculptural medium, and it seemed only natural that she

should eventually turn to sculpture. The first works, produced in the 1970s and 80s, were made of textiles reinforced with synthetic resins and collected in series, notably the one titled *Backs*, featuring human backs in all sorts of arrangements. The next step towards pure sculpture introduced cast iron works, including two monumental installations: *Agora* in Grand Park in Chicago, created in 2011, and a twin set displayer in Cytadela Park in Poznań.

The final period of her work saw the artist turning her attention to a new medium in which to sculpt – stainless steel, which gave rise to *Knights of the Round Table* and *Mutants* (2000), amongst others.

She remarked on her ongoing exploration of sculpting techniques: “I will in all probability keep abandoning one technique or material for another, but without losing the thread running through my work. It is most exciting to apply a new method, one that is new to you, and to build forms you are still to discover” (statement from 1975).

The artist was also active in drawing and painting.

PAWEŁ ALTHAMER

Ur. 1967 w Warszawie, tworzy i mieszka w tym samym mieście.

Rzeźbiarz, autor instalacji, performer, artysta wideo, inicjator i kurator akcji o charakterze społecznym.

Absolwent Wydziału Rzeźby ASP w Warszawie (1988–93), dyplom uzyskał w pracowni prof. Grzegorza Kowalskiego, nazywanej „kownalnią”, którą opuściła grupa artystów (m.in. Katarzyna Kozyra i Artur Żmijewski), tworząca nurt „sztuki krytycznej” w pierwszej połowie lat 90. XX w. Młodzi artyści wykorzystywali szeroko fotografię, wideo i performans, jako prymarne narzędzia wypowiedzi, w opozycji do Nowej ekspresji lat. 80. – głównie malarskiej i rzeźbiarskiej.

Althamerowi, rzeźbiarzowi, samo wyuczone medium od początku, jak się zdaje, nie wystarczało do wyrażania własnych idei, zwłaszcza w kontekście szeroko rozumianej „rzeźby społecznej”, czyli aktywności, dla której rzeźba i ogólnie sztuka stanowiły powód do organizacji akcji, warsztatów, plenerów itd. Przez lata właśnie te akcje, a nie tworzenie rzeźb, czy przedmiotów sztuki, które się wystawia, ale i sprzedaje, stanowiła główny zakres jego działalności. Później i o niego upomniał się rynek sztuki, stąd dość spektakularny powrót do rzemiosła rzeźbiarskiego, z wykorzystaniem polietylenu, widoczny od czasu pokazu w Deutsche Guggenheim Berlin (*Almech*, 2011–12) i Biennale weneckiego w Arsenale (2013). Zresztą lista najważniejszych biennale, wystaw, takich jak dokumenta, albo targów sztuki, w których Althamer brał udział, jest naprawdę imponująca.

Born in 1967, Warsaw; currently living and working there.

A sculptor, installation, performance and video artist, initiator and curator of projects focusing on communities.

He studied sculpture at the Academy of Fine Arts in Warsaw (1988–93), obtaining his diploma in Professor Grzegorz Kowalski’s studio, known as the kownalnia (or ‘smithery’, the Professor’s surname being the Polish counterpart of Smith), whose students (notably Katarzyna Kozyra and Artur

Żmijewski) started the trend of 'critical art' in the early 1990s. Young artists made extensive use of photography, video and performance as primary means of expression as opposed to the New Expression of the 1980s, which mostly relied on painting and sculpture.

From the very beginning, Althamer the sculptor seemed to find his medium of choice insufficient to convey his ideas, especially within the context of 'social sculpture' in the broad sense, or the kind of activity that saw sculpture and art in general as a stimulus for all sorts of actions, workshops, and open-air sessions, etc. For years, it was these actions, rather than the production of sculptures that are put on display and sold, that constituted the main field of his artistic practice. The art market, however, reclaimed him, effecting a rather spectacular comeback to sculpture, this time making use of polyethylene, first observed during the shows held at Deutsche Guggenheim Berlin (*Almech*, 2011–12) and the Arsenal during the 2013 Venice Biennale. The list of prominent biennials, exhibitions – such as documenta, or art fairs with Althamer's participation is truly impressive.

SYLWESTER AMBROZIAK

Ur. 1964 w Łowiczu.

Rzeźbiarz, rysownik, performer, autor instalacji, twórca eksperymentalnych filmów animowanych. Studiował w latach 1983–89 na Wydziale Rzeźby warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach profesorów: Jerzego Jarnuszkiewicza, Stanisława Kulona i Grzegorza Kowalskiego, oraz rysunek w pracowni prof. Mariana Czapli.

Był stypendystą Fundacji Kultury (1993–94) i Kulczyk Foundation (2004–05). Miał wiele wystaw indywidualnych (od 1984–86) i był uczestnikiem licznych wystaw zbiorowych (od 1986).

Od początku swojej drogi twórczej jest artystą osobnym i pewnie takim pozostanie. Od początku też klarownie ustalił pewien kanon, bardzo charakterystyczny typ bohatera swoich prac, a także zakres poruszanych tematów: uniwersalnych, nawiązujących do tradycji europejskiej sztuki, ale i sztuki orientalnej, oraz nieobojętnych na popkulturowe znamiona naszych czasów.

Born in 1964, Łowicz.

A sculptor, draughtsman and performance artist who also makes installations and experimental animated films.

In 1983–89, he studied sculpture at the Academy of Fine Arts in Warsaw, in studios run by the professors Jerzy Jarnuszkiewicz, Stanisław Kulon and Grzegorz Kowalski, and drawing in Professor Marian Czapla's studio. He has received grants from Fundacja Kultury (1993–94) and the Kulczyk Foundation (2004–05), and presented his works at numerous solo (since 1984) and group (since 1986) shows.

From the onset of his artistic career, he has shown himself to be a highly individual creator and he will probably continue to remain so. He set out early with a clear canon to follow, deciding on a very specific type of figure to use in his work, and a range of themes to address: universal, drawing upon European artistic tradition but also Oriental art, and responsive to pop culture signs of our times.

MIROŚLAW BAŁKA

Ur. w 1958 w Warszawie.

Rzeźbiarz, rysownik, twórca instalacji, obiektów i prac wideo w przestrzeni.

W latach 1980–1985 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom w pracowni prof. Jana Kucza w 1985. Obecnie jest związany z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu oraz Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie.

Brał udział w wielu ważnych wystawach m.in.: Documenta w Kassel (1992), Biennale w Wenecji (1990, 1993, 2003, 2005, 2013), The Carnegie Intl. w Pittsburghu (1995), Biennale w São Paulo (1998), Biennale w Sydney (1992, 2006), Biennale w Santa Fé (2006). W 2009 zrealizował projekt *How It Is* w Turbine Hall, Tate Modern w Londynie. Jest autorem pomnika ofiar katastrofy promu Estonia w Sztokholmie. Jego prace znajdują się w ważniejszych kolekcjach muzealnych w Polsce i na świecie.

Najważniejszymi tematami, które podejmuje w swojej twórczości, są: ciało, pamięć, przemijanie i tworzenie prywatnych mitologii. Jego sztuka ma wymiar głęboko humanistyczny i egzystencjalny, a w jej centrum artysta często umieszcza człowieka i jego doświadczanie świata.

Born in 1958, Warsaw.

A sculptor, draughtsman, and creator of installations, objects and videos in space.

In 1980–85, he studied at the Faculty of Sculpture, Academy of Fine Arts in Warsaw, gaining his diploma in Professor Jan Kucz's studio in 1985. He is now connected with the University of the Arts in Poznań and the Academy of Fine Arts in Warsaw.

He has taken part in numerous prestigious shows, including Documenta in Kassel (1992), Venice Biennale (1990, 1993, 2003, 2005, 2013), Carnegie International in Pittsburgh (1995), São Paulo Biennale (1998), Biennale of Sydney (1992, 2006) and Santa Fé Biennial (2006). In 2009, he carried out a project called *How It Is* at the Turbine Hall, Tate Modern, in London. He is the creator of the Stockholm monument to the victims of the Estonia ferry disaster. His works feature in the most important museum collections in Poland and abroad.

The main themes of his work include body, memory, transitoriness and the creation of private mythologies. Deeply humanistic and existential, his work centres around humans and their perception of the world.

KRZYSZTOF M. BEDNARSKI

Ur. 1953 w Krakowie.

Rzeźbiarz, autor instalacji, grafik plakacista.

Absolwent Wydziału Rzeźby warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych (1973–78) w pracowniach profesorów Jerzego Jarnuszkiewicza i Oskara Hansena. Był związany z teatrem Laboratorium Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu, dla którego w latach 1976–81 projektował plakaty. Związany z nurtem Nowej ekspresji (*Ekspresja lat 80-tych*, BWA w Sopocie; *Moby Dick*, Muzeum m. Gdyni),

od 1986 mieszka w Rzymie. Podejmował pracę pedagogiczną w warszawskiej ASP w końcu lat 90. oraz w latach 2014–17 (pracownie gościnne).

Jednym z głównych motywów jego prac była głowa Karola Marksa, która – poczynając od dyplomowej rzeźby pt. *Portret totalny Karola Marksa* (1978) – doczekała się kilkudziesięciu różnych, nierzadko zaskakujących wersji. Drugim wyraźnym leitmotivem został *Moby Dick* – znaleziony nad brzegiem Wisły porzucony laminatowy kadłub jachtu, który został przez artystę rozczłonkowany, pomalowany i w różnych konfiguracjach wystawiany na wystawach sztuki, poczynając od kultowej ekspozycji *Moby Dick* w Gdyni w 1987, prezentującej najważniejsze rzeźbiarskie zjawiska Nowej ekspresji. Oprócz wersji pełnej, znajdującej się w kolekcji MS2 w Łodzi, *Moby Dick* Bednarskiego ma również wersje o średnim formacie, odlane w brązie (m.in. w kolekcji Krzysztofa Musiała).

Prace Krzysztofa M. Bednarskiego znajdują się wielu kolekcjach muzealnych w kraju i za granicą. Artysta jest laureatem kilku nagród i stypendiów, m.in. MKiDN oraz stypendium rządu włoskiego. Laureat nagrody im. Katarzyny Kobro (2004) oraz Franco Cuomo International Award (2017), przyznawanej przez włoski Senat.

Born in 1953, Kraków.

A sculptor, creator of installations and poster artist.

He studied at the Faculty of Sculpture at the Academy of Fine Arts in Warsaw (1973–78), in the studios of the professors Jerzy Jarnuszkiewicz and Oskar Hansen. He designed posters for Jerzy Grotowski's Laboratory Theatre in Wrocław in 1976–81. An exponent of New Expression (*Ekspresja lat 80-tych*, BWA in Sopot; *Moby Dick*, Gdynia City Museum), he has been living in Rome since 1986. He taught at the Academy in Warsaw in the late 1990s and in 2014–17 (visiting scholar).

A recurring motif in his work was Karl Marx's head which – starting from his diploma work, a sculpture titled *A Total Portrait of Karl Marx* (1978) – was presented in several dozen various and often surprising versions. *Moby Dick* was another leitmotif, a laminated yacht hull abandoned on the bank of the Vistula, dismantled and painted by the artist who then put it on display in different arrangements at art exhibitions, beginning with the 1987 cult show *Moby Dick* in Gdynia, presenting major sculptural achievements of New Expression. Apart from the full version, now in the MS2 Collection in Łódź, Bednarski's *Moby Dick* also comes in medium format cast bronze (e.g. in Krzysztof Musiał's collection).

Krzysztof M. Bednarski's works feature in many museum collections at home and abroad. The artist has received several awards and grants, e.g. from the Ministry of Culture and National Heritage and from the Italian Government. He has also been presented with the Katarzyna Kobro Award (2004) and the Franco Cuomo International Award (2017) given by the Italian Senate.

TATIANA CZEKALSKA & LESZEK GOLEC

Tatiana Czekalska, ur. 1966.

Artystka współczesna, fotograficzka i rzeźbiarka oraz projektantka mody.

Dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi uzyskała w 1995 na Wydziale Projektowania Ubioru.

Od 1999 jest członkinią The International Supreme Master Ching Hai Meditation Associations.

Prowadzi etyczną markę odzieżową by Tati.

Leszek Golec, ur. 1959.

Fotograf i kurator wystaw w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku (od 1985).

Zajmuje się także instalacją i rzeźbą.

Od 1988 jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików. Dyplom Wyższego Studium Fotografii w Warszawie uzyskał w 1989.

Od 1996 Czekalska i Golec działają w duecie artystycznym. We wspólnych pracach artyści eksplorują aspekt duchowości człowieka oraz przyglądają się relacjom ludzi z otaczającym ich światem.

Razem wzięli udział w ponad 50 wystawach polskich i zagranicznych, są również laureatami Nagrody Roku 2000 kwartalnika EXIT oraz stypendystami Art in General, Residency Exchange Program w Nowym Jorku.

Tatiana Czekalska, born in 1966.

A contemporary artist, photographer, sculptor and fashion designer.

She gained her degree in Clothing Design at the Academy of Fine Arts in Łódź in 1995. Since 1999,

she has been a member of the International Supreme Master Ching Hai Meditation Association.

She has created her own ethical clothing brand Tati.

Leszek Golec, born in 1959.

A photographer and exhibition curator at the Centre of Polish Sculpture in Orońsko (since 1985). Also active in installation and sculpture.

A member of the Association of Polish Art Photographers, he gained his diploma at the High School of Photography in Warsaw in 1989.

Since 1996, Czekalska and Golec have been working as an artist duo. In the works they create together, the artists explore the spiritual aspect of human beings and take a closer look at the relationships between people and their environments.

Together they have participated in over 50 exhibitions in Poland and abroad, received the Year's Prize 2000 awarded by the EXIT quarterly, as well as grants from Art in General and the Residency Exchange Program in New York.

Kijewski/Kocur, *Azja - łaskawe spojrzenie Dżingis chana / Asia - the Benevolent Gaze of Genghis Khan*
1999/2003, żywica, technika własna / resin, mixed media
Kolekcja Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku / Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko

KIJEWSKI / KOCUR

Marek Kijewski, ur. w 1955 w Gdańsku, zm. w 2007 w Warszawie.

Artysta sztuk wizualnych i rzeźbiarz.

W latach 1975–1979 studiował rzeźbę w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych), początkowo w pracowni doc. Janiny Stefanowicz-Schmidt, następnie u prof. Franciszka Duszeńki. W latach 1982–85 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, broniąc w 1985 dyplom pod kierunkiem prof. Jerzego Jarnuszkiewicza. Był współtwórcą grupy artystycznej Neue Bieremiennost (z Mirosławem Bałką i Mirosławem Filonikiem, 1985–87).

Małgorzata Malinowska (Kocur), ur. w 1959 w Sopocie, zm. w 2016.

Rzeźbiarka, malarzka i projektantka graficzna.

Studiowała malarstwo w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych), gdzie w 1986 na Wydziale Malarstwa i Grafiki otrzymała dyplom w pracowni prof. Jerzego Zabłockiego. Była stypendystką Ministerstwa Kultury i Sztuki za lata 1988–90.

Duet artystyczny stworzony przez Marka Kijewskiego i Małgorzatę Malinowską (Kocur), działał w Warszawie w latach 1996–2007. W swojej twórczości poddawali analizie różnorodne obszary współczesnej kultury masowej, stosując własną, oryginalną strategię SSS – *surfing, scanning, sampling*. Tworzyli obiekty przestrzenne z wykorzystaniem materiałów gotowych, wśród których były np. klocki Lego, żelki Haribo, sztuczne futro, pióra, neony czy kamienie szlachetne.

Marek Kijewski, born in 1955 in Gdańsk, dec. 2007 in Warsaw.

A visual artist and sculptor.

In 1975–79, he studied sculpture at the State High School of Visual Arts in Gdańsk (now the Academy of Fine Arts), initially in Janina Stefanowicz-Schmidt's studio, then he joined the studio run by Professor Franciszek Duszeńko. In 1982–85, he studied at the Faculty of Sculpture, Academy of Fine Arts in Warsaw, obtaining his diploma in 1985, under the supervision of Professor Jerzy Jarnuszkiewicz. He co-founded the Neue Bieremiennost group (with Mirosław Bałka and Mirosław Filonik, 1985–87).

Małgorzata Malinowska (Kocur), born in 1959 in Sopot, dec. 2016.

A sculptor, painter and graphic designer.

She studied painting at the State High School of Visual Arts in Gdańsk (now the Academy of Fine Arts), taking her degree in 1986 at the Faculty of Painting and Graphic Arts, in Professor Jerzy Zabłocki's studio. She received a grant from the Ministry of Art and Culture for 1988–90.

The artist duo started by Marek Kijewski and Małgorzata Malinowska (Kocur) was active in Warsaw in 1996–2007. They explored diverse areas of contemporary mass culture, developing their own unique strategy called SSS – *surfing, scanning, sampling*. Their spatial objects were made of ready-made articles, such as Lego blocks, Haribo jelly sweets, fake fur, feathers, neon lights or gemstones.

GRZEGORZ KLAMAN

Ur. w 1959 w Nowym Targu.

Rzeźbiarz, artysta sztuk wizualnych, performer, pedagog, kurator, animator życia kulturalnego i aktywista.

W latach 1980–1985 studiował na Wydziale Rzeźby w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych). Dyplom obronił w pracowni prof. Franciszka Duszeńki. Od 1984 prowadził Galerię Rotacyjną w różnych miejscach Gdańska. Od 1985 pracuje jako pedagog w macierzystej uczelni, gdzie kieruje Pracownią Intermedialną. Jest profesorem zwyczajnym. Współtworzył wiele inicjatyw kulturalnych w Gdańsku – począwszy od Galerii Wyspa, przez Otwarte Atelier, Centrum Sztuki Łażnia, po działający na terenie Stoczni Gdańskiej Instytut Sztuki Wyspa. Jest laureatem licznych nagród, między innymi: Nagrody Młodych im. Stanisława Wyspiańskiego za osiągnięcia w dziedzinie rzeźby (1991) i Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska za program Galerii Wyspa i Łażnia (1995). Był stypendystą Ministerstwa Kultury i Sztuki (1996), The Pollock-Krasner Foundation w Nowym Jorku (1996) i Fulbright Scholar in Residence Program, Florida Atlantic University (2006).

Artysta od lat 90. jest jednym z czołowych przedstawicieli tzw. sztuki krytycznej. Poruszał takie kwestie, jak analiza nowych nurtów w nauce czy problematyka ciała i władzy. Charakterystyczne dla jego twórczości było użycie preparatów anatomicznych. W jego późniejszej sztuce pojawiły się wątki krytykujące m.in. kwestie polityczne, wpływ historii na teraźniejszość, globalizację, komercjalizację i przywiązanie do symboli narodowych.

Born in 1959, Nowy Targ.

A sculptor, visual artist, performance artist, teacher, curator, animator of cultural events and activist.

In 1980–85, he studied at the Faculty of Sculpture, the State High School of Visual Arts in Gdańsk (now the Academy of Fine Arts) and gained his diploma in Professor Franciszek Duszeńko's studio. From 1984, he ran Galeria Rotacyjna at various locations in Gdańsk. Since 1985, he has been lecturing at the Academy as Head of the Intermedia Studio. He is currently a professor.

He has been involved in the creation of numerous cultural initiatives in Gdańsk – starting with Galeria Wyspa, via Open Atelier and Łażnia Art Centre, to Wyspa Institute of Art situated in the Gdańsk Shipyard. He has received many awards, including the Stanisław Wyspiański Award for Young Artists for his achievement in sculpture (1991) and Mayor of the City of Gdańsk's Award for the programme of Galeria Wyspa and Łażnia (1995). He has obtained grants from the Ministry of Art and Culture (1996), Pollock-Krasner Foundation in New York (1996) and Fulbright Scholar in Residence Program, Florida Atlantic University (2006).

Since the 1990s, the artist has been one of the leading exponents of so-called critical art. He has examined such problems as new trends in science or the questions of body and power. His works have often featured anatomical preparations. Later on, new critical threads have appeared in his work, including political issues, the effect of history on the present day, globalisation, commercialisation and the weight attached to national symbols.

PIOTR KURKA

Ur. w 1958 w Poznaniu.

Rzeźbiarz, twórca aranżacji przestrzennych, malarz i rysownik.

W latach 1977–82 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Uniwersytet Artystyczny) w Poznaniu, gdzie uzyskał dyplom w pracowni malarstwa prof. Jerzego Kałuckiego. Od 1983 pracownik dydaktyczny w macierzystej uczelni, obecnie jej profesor. Kieruje Pracownią Działań Intermedialnych i Fotografii w Katedrze Intermediów na Wydziale Komunikacji Multimedialnej. Jest redaktorem i współwydawcą „Zeszytów Artystycznych Akademii Sztuk Pięknych” w Poznaniu.

Wraz z Mariuszem Krukiem był współzałożycielem grupy Koło Klipsa tworzącej w duchu Nowej ekspresji. W latach 1988–89 współpracował z grupą Neue Bieriemniennost. Był stypendystą m.in.: Pollock-Krasner Foundation (1992), Arts Link – Citizen Exchange Council (1995); Kościuszko Foundation (1997) czy Rockefeller Foundation (1999).

Charakterystyczne dla artysty są rozbudowane narracyjnie i przestrzennie instalacje, w których wykorzystuje bardzo różne materiały i przedmioty. Jego sztuka przesiąknięta jest poruszającą wyobraźnią duchowością, wrażliwością i głęboką refleksją. Często odnosi się w niej do wspomnień, czasu i pamięci.

Born in 1958, Poznań.

A sculptor, painter, draughtsman and creator of spatial arrangements.

In 1977–82, he studied at the State High School of Visual Arts (now: University of the Arts) in Poznań, obtaining his diploma in Professor Jerzy Kałucki's painting studio. Since 1983, he has been teaching there, now as a professor. He is Head of the Intermedia and Photography Studio in the Department of Intermedia. He is the editor and co-publisher of the “Zeszyty Artystyczne Akademii Sztuk Pięknych” periodical in Poznań.

Together with Mariusz Kruk, he founded the Koło Klipsa group of artists producing works in the New Expression style. In 1988–89, he collaborated with the Neue Bieriemniennost group. He has received grants from the Pollock-Krasner Foundation (1992), Arts Link – Citizen Exchange Council (1995), Kościuszko Foundation (1997) and Rockefeller Foundation (1999).

The artist's installations, made of all sorts of materials and objects, tend to be expansive in terms of space and narration. His creative output has the power to stir imagination with its spirituality, sensitivity and deep reflection, frequently relating to recollections, time and memory.

Piotr Kurka, *BBB*, 2012, gablota, figura-manekin, szklane naczynie z pokrywą, 11 sztuk książek, słuchawka lekarska, czaszka (plastik) / glass display case, figure-mannequin, glass bowl with lid, 11 books, stethoscope, skull (plastic), Kolekcja Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku / Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko

JÓZEF ŁUKOMSKI

Ur. 1920 w Sławsku Górnym w Konińskim, zm. 1996 w Warszawie.

Malarz, rzeźbiarz, twórca reliefów, kolaży i environments.

Ukończył Wydział Sztuki Użytkowej – Studium Tkactwa i Druków w pracowni prof. Czej-Fei w Centralnej Akademii Sztuk Pięknych w Pekinie (1950–55), następnie kontynuował studia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (1956–58). Dyplom uzyskał w pracowni malarstwa prof. Aleksandra Kobzdeja w 1962.

W swojej twórczości łączył malarstwo z formami przestrzennymi, od początku lat 60. XX w. zajmując się przede wszystkim rzeźbą i environments. Tworzył cykle prac, najważniejsze z nich to: *Requiem* (1960–65), *Totemy* (1965–69), *Hominem Quero* (1972), *Epitafia* (1972–77), *Portrety* (1972–77) i *Przemijanie* (1974–75).

W 1977 reprezentował Polskę na Biennale w São Paulo. Był laureatem Nagrody Krytyki Artystycznej im. Cypriana Kamila Norwida w 1979.

Born in 1920, Sławsko Górne near Konin, dec. 1996, Warsaw.

A painter and sculptor, also active as a creator of reliefs, collages and environments.

Having studied at the Faculty of Applied Arts – in Professor Chei-Fei's Studio of Weaving and Print, Central Academy of Fine Arts in Beijing (1950–55), he continued his artistic education at the Academy of Fine Arts in Warsaw (1956–58) and took his MA in 1962, in Professor Aleksander Kobzdej's painting studio.

His work combined painting and spatial forms, with sculpture and environments becoming his chief preoccupation from the early 1960s onwards. His pieces were grouped in cycles, the most prominent of which include *Requiem* (1960–65), *Totems* (1965–69), *Hominem Quero* (1972), *Epitaphs* (1972–77), *Portraits* (1972–77) and *Passing* (1974–75).

In 1977, he represented Poland at the São Paulo Art Biennial. In 1979, he received the Cyprian Kamil Norwid Art Critique Award.

KRZYSZTOF MARKOWSKI

Ur. w 1957 w Poznaniu.

Wykładowca, malarz, rzeźbiarz i twórca obiektów na pograniczu malarstwa i rzeźby.

Studiował na Wydziale Malarstwa Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Artystyczny), dyplom uzyskał w 1984. Jest profesorem nadzwyczajnym, kierownikiem Pracowni Malarstwa na Wydziale Malarstwa macierzystej uczelni.

W latach 1983–87 był członkiem grupy artystycznej Koło Klipsa, skupiającej artystów tworzących w duchu Nowej ekspresji. Od 1987 współtworzył duet artystyczny Knaflewski & Markowski. Brał udział w licznych wystawach grupy w kraju i za granicą. Od 1989 pracuje indywidualnie, jednak nadal w jego twórczości widoczne są cechy poprzedniego okresu – przede wszystkim typ obiektów łączących różne materiały, usytuowanych na pograniczu malarstwa i rzeźby.

Born in 1957, Poznań.

A lecturer, painter, sculptor and creator of objects at the intersection of painting and sculpture.

He studied at the Faculty of Painting, the State High School of Visual Arts (now: University of the Arts) in Poznań, gaining his diploma in 1984. Now a professor, he runs a painting studio in the Faculty of Painting at the University.

In 1983–87, he was a member of the Koło Klipsa group of artists creating in the New Expression style. From 1987, he was part of the Knaflewski & Markowski artist duo. He has taken part in numerous exhibitions of the group in Poland and abroad. Since 1989, he has been working individually, but some features typical of the previous period are still present in his work – objects made of various materials, situated at the crossroads of painting and sculpture.

DOROTA NIEZNALSKA

Ur. w 1973 w Gdańsku.

Autorka instalacji, obiektów, rzeźb, fotografii, filmów wideo i wideoinstalacji. Studiowała na Wydziale Rzeźby Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w pracowni profesora Franciszka Duszeńki oraz pracowni multimedialnej Grzegorza Klamana. Dyplom obroniła w 1999. W 2013 uzyskała stopień doktora na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Pracuje jako asystentka w pracowni Trans dyscyplinarnej Wydziału Rzeźby/Intermediów w gdańskiej ASP.

W latach 1998–2002 współpracowała z Galerią Wyspa i Fundacją Wyspa Progress w Gdańsku. W 2000 była laureatką Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska dla Młodych Twórców i Naukowców.

Artystka w swoich pracach obrazuje stereotypowe role i wzorce męskości, porusza także problematykę silnej tradycji katolickiej i związanych z nią polskich mitologii. W jej pracach pojawiają się symbole ikonografii chrześcijańskiej oraz historii Polski. Od kilku lat zajmuje się badaniami materiałów archiwalnych, analizując metody zorganizowanego systemu propagandy. Odwołuje się do historycznych konfliktów kształtujących tożsamości narodowe.

Born in 1973, Gdańsk.

She creates installations, objects, sculptures, photographs, videos and video installations. She studied sculpture at the State High School of Visual Arts in Gdańsk (now the Academy of Fine Arts) in Professor Franciszek Duszeńko's studio and in Grzegorz Klamana's multimedia studio, obtaining her diploma in 1999. In 2013, she took her PhD at the Faculty of Sculpture, Academy of Fine Arts in Gdańsk. She is now an assistant in the Transdisciplinary Studio at the Faculty of Sculpture and Intermedia in the same institution.

In 1998–2002, she collaborated with Galeria Wyspa and the Wyspa Progress Foundation in Gdańsk. In 2000, she received the Mayor of the City of Gdańsk's Award for Young Artists and Scientists. In her work, the artist exposes stereotypical male roles and models, also addressing the problem of strong Catholic tradition and related Polish mythologies. Her pieces contain symbols from Christian iconography and Polish history. For several years now, she has been researching archive materials to analyse methods of organised propaganda systems. She refers to historical conflicts that shape national identities.

ROBERT RUMAS

Ur. w 1966 roku w Kielcach.

Rzeźbiarz, twórca obiektów, instalacji, interwencji, fotografii, projektant wystaw, kurator i scenograf. Studiował na Akademii Sztuk Pięknych, Gdańsk, dyplom uzyskał w 1991. Jako kurator współpracował m.in. z Galerią Wyspa w Gdańsku, Państwową Galerią Sztuki w Sopocie i Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” w Gdańsku. Był stypendystą Fundacji Batorego (1993), Fundacji Kultury (1999, 2002), Pollock-Krasner Foundation w Nowym Jorku (1998), Marszałka Województwa Pomorskiego, (2003), Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2003, 2006), Samorządu Województwa Pomorskiego (2006).

W swoich pracach artysta chętnie porusza problemy polskiej tożsamości opartej na dominującej roli kościoła katolickiego z jego powierzchowną religijnością. Bliskie są mu również inne tematy społeczno-polityczne, a ze swoimi działaniami często wchodził w przestrzeń publiczną, czego przykładem jest np. szereg działań zatytułowanych *Manewry miejskie*.

Born in 1966, Kielce.

A sculptor who also creates objects, installations, interventions and photographs, an exhibition designer, curator and scenographer.

He studied at the Academy of Fine Arts in Gdańsk, obtaining his diploma in 1991. As a curator, he has collaborated with Galeria Wyspa in Gdańsk, the State Art Gallery in Sopot and Łaźnia Centre for Contemporary Art in Gdańsk. He has received grants from the Batory Foundation (1993), Fundacja Kultury (1999, 2002), Pollock-Krasner Foundation in New York (1998), Marshal of the Pomeranian Voivodeship (2003), Ministry of Culture and National Heritage (2003, 2006), and the Regional Government of the Pomeranian Voivodeship (2006).

In his work, the artist likes to address the question of Polish identity resting on the dominant role of the Catholic Church and its superficial religiosity. He is also interested in other social and political issues, and has often moved his practice into public space, for instance, with the various activities jointly titled *Urban Manoeuvres*.

ABAKANOWICZ I INNI

Rzeźby z kolekcji Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na 40-lecie CRP

ABAKANOWICZ AND OTHERS

Sculptures from the Collection of the Centre of Polish Sculpture in Orońsko
Celebrating the 40th anniversary of the CPS

22.10.2021–27.03.2022

Wystawa prezentuje prace następujących twórców /
The exhibition includes works by the following artists:

**MAGDALENA ABAKANOWICZ, PAWEŁ ALTHAMER, SYLWESTER AMBROZIAK,
MIROŚLAW BAŁKA, KRZYSZTOF M. BEDNARSKI, LESZEK GOLEC /
TATIANA CZEKAŁSKA, KIJEWSKI / KOCUR, GRZEGORZ KLAMAN,
PIOTR KURKA, JÓZEF ŁUKOMSKI, KRZYSZTOF MARKOWSKI
DOROTA NIEZNALSKA, ROBERT RUMAS**

Dziękujemy Dyrektorowi prof. Maciejowi Aleksandrowiczowi
oraz całemu Zespołowi CRP za zaufanie, pomoc i owocną współpracę. /
Our thanks go to Prof. Maciej Aleksandrowicz, Director, and the entire team
at the CPS for their trust, assistance and fruitful collaboration.

Kurator / Curator: Krzysztof Stanisławski
Współpraca / Cooperation: dr Jarosław Pajek
Koordynacja / Coordinator: Renata Sargalska
Produkcja wystawy / Exhibition Production: Wojciech Ruminski
Teksty / Texts: Krzysztof Stanisławski
Skład / Typesetting: Katarzyna Ostrowska
Korekta / Proofreading: Katarzyna Radomska, Ian Corkill
Zdjęcia / Photos: Jan Gaworski, CRP; Dawid Paweł Lewandowski, CSW

ISBN: 978-83-66475-13-7

INSTYTUCJA
WSPÓLPRACUJĄCA
I WSPÓŁFINANSUJĄCA
PRZEZ

Współdziałnik:
Kujawsko-Pomorskie

